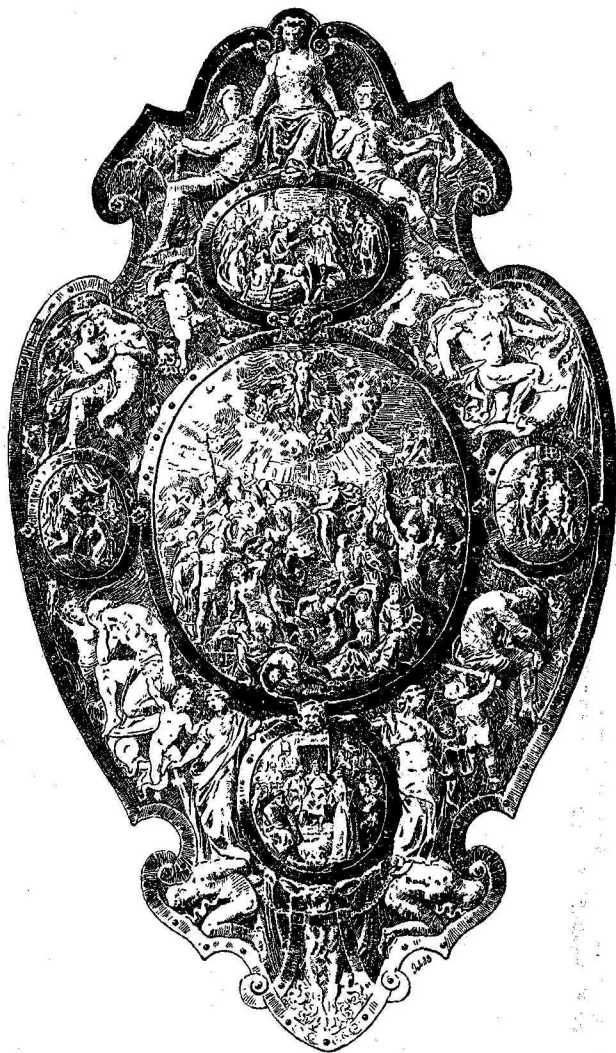

Ἀβιλγάαρδ, ὅστις ἐθεωρεῖτο τότε ὁ μεγαλειότερος ζωγράφος τῆς Δανίας, καὶ ὅστις δὲν ἦτο ἡ σοφὸς τῶν βιβλίων, ὁ ὁποῖος ἀμελήσας νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φύσεως ἀφῆκεν ἔργον ὅπερ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ γηράσῃ ταχέως. Χωρὶς νὰ θέλωμεν ἰδιοφυΐας ὑπερβαίνειν ἐπιδεχόμενας σύγκρισιν, τοὺς Ἀβιλγάαρδ καὶ Βιεδεβέλτ, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ Τορβάλδσεν, ἐνέπνευσε ἡ Γαλλία τοῦ Λουδοβίκου Ις' καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸν Τορβάλδσεν ἐνέπνεεν ἀπ' εὐθείας ἡ ἀθάνατος ἑλληνικὴ τέχνη. Ἀκάματος δημιουργός, κατέλιπεν κόσμον ὁλόκληρον ἀριστουργημάτων, μεστῶν χάριτος καὶ ἀρμονίας. Ἡ ἐπιβολὴ του ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε ἐν Δανίᾳ καὶ αὐτοὶ οἱ μᾶλλον ἀντιδράσαντες κατὰ τῆς σχολῆς του δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξέλθουν ἐντελῶς τῶν ὁδῶν τὰς ὁποίας ἐχάραξε. Παραλήλως μὲ τὸν γίγαντα αὐτὸν τῆς γλυπτικῆς, ὁ Ἑγκερσπεργ δύνατον νὰ θεωρηθῇ ὁ ἀληθὴς θεμελιωτὴς τῆς ζωγραφικῆς τέχνης ἐν Δανίᾳ. Δὲν εἶχε τὰς πτέρυγας οὔτινες ὕψουν τὸν Τορβάλδσεν πρὸς τὸ ἰδεῶδες, ἦτο ὅμως θαυμάσιος, ἐξοχὸς διδάσκαλος, ἐξαιρετος ἁπλῶς πρᾶσσογράφος, θελκτικὸς θαλασσογράφος καὶ ἐμῶρφοσεν ὁλόκληρον γενεάν καλλιτεχνῶν μεθ' ὑπερβολικῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν νατουραλισμὸν. Οἱ μαθηταὶ του ἔδεξαν ἀκίμη περισσώτεραν ζωὴν, ἐλευθερίαν, χάριν. Ἡδὴ δὲ παρέσυρεν αὐτοὺς ὁ εὐγλωττος Γκρούνδτγιγ καὶ οἱ νέοι ποιηταί. Ὁ Λούνδβυε ἔχει αὐτὸς οὗτος τὴν ψυχὴν ἐνὸς ποιητοῦ καὶ ἐνὸς πατριώτου. «Ἡ πτωχὴ μου πατρίς εἶναι ὁ ὠραιότερος τόπος τοῦ κόσμου» ἔλεγε, καὶ διὰ νὰ μὴ μείνῃ εἰς τοὺς λόγους μόνον, ἐπρονέμετο δι' αὐτὴν εἰς τὸν πόλεμον τοῦ Σλέσβιχ. Οὗτος ἦτο προωρισμένος νὰ προαγάγῃ τὸ δανικὸν τοπίον καὶ τὸ προήγαγε. Ἡ ἐξεικόνισις τοῦ λαϊκοῦ βίου, ἰδίως τοῦ χωρικοῦ, πρέερχεται ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, τῆς ἀγάπης τῆς πατρίδος, καὶ ἔσχεν ἐν Δανίᾳ κορυφαίους τὸν Σόμνε, τὸν Βένερ καὶ ἄλλους. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐμφανίζεται ὁ ἱστορικὸς τῆς τέχνης, ὁ Χόγεν, ἐν εἶδος Δανοῦ Ράσκιγ, σοφός, εὐγλωττος, δικτατορικὸς, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἐθνικῆς τέχνης, θέλων αὐτὴν νὰ παριστᾷ τοὺς παλαιούς θεοὺς τοῦ Βορρά, θρύλλους σκανδιναυικοῦς, τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους, καὶ νὰ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας καὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῆς χώρας. Ἡ Ἑλληνικὴ ἐν τούτοις ἐπιδρασίς ἐξηκολοῦθησεν ἰσχυρά. Ὁ γλύπτης Φρέσουδ, ὅστις ἔχει τὰς αὐτὰς ιδέας μὲ τὸν Χόγεν, εἰς τὴν Πτωτὶν μεθ' ὅλα ταῦτα τῶν θεῶν, ὀνομαστὸν ἀνάγλυφόν του, φαίνεται δέσιμος τῶν ἑρχαίων. Ἐπίσης ὁ ζωγράφος Κωνσταντίνος Χάνσεν, παρὰ τοὺς ἀγῶνάς του ν' ἀκολουθήσῃ τὸ κύριον τοῦ Χόγεν, καταλήγει εἰς τὰς σεμνάς καὶ ὠραίας τοιχογραφίας τοῦ παριστινοῦς ἑλληνικοῦς μύθους ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κοπενάγης.

Μπίσεν ἐν τούτοις καὶ Ζεριχάου εἶναι οἱ καλλιτέχναι οἱ πλειότερον πάντων τῶν συγχρόνων των κληρονομήσαντες ἐκ τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῆς φήμης τοῦ Τορβάλδσεν. Ἡ φήμη τοῦ Ζεριχάου ἐδημιουργήθη ἐν Ρώμῃ. Εἶνε ποιητικὸς, λεπτός, συμπαθής. Ὁ Μπίσεν, μαθητὴς, συνεργάτης ἐπὶ μακρὸν τοῦ Τορβάλδσεν, ἐθεωρεῖτο ὁ πιστότατος τῶν ὁπαδῶν του. Ὅταν ὅμως ἔδωκεν εἰς τὸν τρόπον τῆς Φρειδερίκας ρεαλιστικὴν μορφήν νικηφόρου στρατιώτου, ἀνεκηρύχθη ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐθνικῆς σχολῆς. Ἐκτοτε πᾶν μνημεῖον καὶ πᾶς ἀνδριάς ἔπρεπε νὰ ἐξέλθῃ τῶν χειρῶν του καὶ οὐχὶ ἀδίκως ἀπετεινόντο πρὸς αὐτόν. τοῦ ὁποίου ἡ μακρὰ σειρά προτομῶν ὄλων τῶν δανικῶν ἐξοχότητων μαρτυρεῖ περὶ τῆς δημιουργικῆς ἄμα καὶ προσωπογραφικῆς αὐτοῦ δεινότητος. Ἀλλὰ καὶ ὁ ζωγράφος Μάρστρανδ ἀνήκει εἰς τὴν πρώτην γραμμήν. Ἀπαράμιλλος διὰ τὴν ρωμαλεάν αὐτοῦ ἐμπνευσιν καὶ δη-

Ὁλρικ.

Θυρεὸς παριστάνων τοὺς
ἀθλοὺς Βαλδεμάρ τοῦ Β'

μιουργικότητα, ἂν ἦτο κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅ,τι καὶ κατὰ τὴν σύλληψιν, θὰ ἦτο εἰς τῶν μεγίστων ζωγράφων τῆς ἱστορίας. Ἡ κριτικὴ ἐχαρκτήρισεν αὐτὸν ὡς ἀετὸν μὴ γινώσκοντα νὰ μεταχειρίζεται καλῶς τὰς πτέρυγας του. Ἀλλὰ μεγάλα ὀνόματα ζωγράφων, ὁ Μπλόχ, ὁ ποιητὴς τοῦ Προμηθεὺς ἐλευθερουμένου ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ὁ Μπάχ, τοῦ ὁποίου δημοσιεύομεν ἐν ἔργον: τὸ «Εὐμπρός», ὁ Κρόγκερ, τὸ καύχημα τῆς Δανίας τῶν ἡμερῶν μας. Δὲν εἶνε ποιητής, οὔτε μυθογράφος, οὔτε συγγραφεὺς φλεγμαίνοντος πάθους· εἶνε ἀπλῶς ζωγράφος, ἀλλ' ἀληθής, ἐκ γενετῆς ζωγράφος. Ἐχει τὸ βλέμμα εὐστοχόν καὶ τὴν χεῖρα ἐλαφράν καὶ δύναμιν καταβάλλουσιν οἰανδήποτε δυσκολίαν τῆς τέχνης. Μεταξὺ οἰωνόηποτε ἀριστουργημάτων καὶ ἂν ἀναρτηθῶσιν οἱ μεγάλοι τοῦ πίνακες ἔχουσι πάντοτε τὴν θέσιν των.

Αἱ ἐτήσια καλλιτεχνικὰ ἐκθέσεις ἐν Κοπενάγῃ ἐξακολουθοῦν διαδεχόμεναι ἀλλήλας τακτικῶς ἀπὸ τοῦ 1807. Ἡ πρώτη ἐκείνη ἐκθεσις συνεκράτειτο ἐκ τεσσάρων μόνον ἔργων, ὧν ἐπτά ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια, καὶ ἐξ κεντήματα ἐκ μετᾶξης καὶ τριγῶν κεφαλῆς. Αἱ σημεριναὶ περιλαμβάνουν τὸ ὀλιγώτερον ἑπτακόσια ἔργα καὶ αἱ τῆς ἀντιπολιτεύσεως διακόσια.

K. N. ΡΑΔΟΣ